

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 22.

Четвртак, 15 Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

На одржаној народној скупштини у Подгорици — оглашено је присајединење Србији и Црна Гора.

Београђани!

Словенци, Хрвати и Срби прогласили су у Загребу уједињење са Србијом свију земаља нашег троименог народа, које су до сада биле под аустроугарском монархијом. Ми смо сада једно. Вековни идеал напавеног народа остварује се. Нема више угњетене и потлачене браће. Сви смо сада један, слободан и велики народ...

Народно Веће свију тих крајева шаље своје изасланике Србији, да заједно с њоме спреме и одлуче шта треба у погледу државног уређења и управе. Њих тридесет и седам пуномоћника народа, стижу лађом данас у 10 сати пре подне у Београд, да то овде сврше.

Позивамо вас за то све: појединце и корпорације без разлике пола, доба и сталежа да ДАНАС у 10 сати пре подне изађете на дочек браћи својој. Искитимо домове своје цвећем и заставама нашим и братским; изађимо сви да дочекамо и загрлимо браћу делегате ослобођеног нашег народа, да им стишемо руку, и да им заједно речемо:

Добро нам дошли слободна браћо наша!...

Алекса Ањелковић, члан Касације; Андра Стефановић, професор Универзитета; Д-р Богдан Гавриловић, проф. Универзитета; Будимир Раденковић, трговац; Владимир Цонић, начел. Мин. у пензији; Д-р Воја Вељковић, народни посланик; Димитрије Живадиновић, трговац; Димитрије Соколовић, учитељ; Драгутин Гођевић, адвокат; Драгутин Пећић, народни посланик; Коста Главинић, Комесар Народне Банке; Лука Лазаревић, директор гимназије; Марко Вулетич, трговац; Др. Марко Леко, професор Велике Школе у пензији; Др. Мика Поповић, директор жељезница у пензији; Милутин Марковић, државни саветник; Михаило Аврамовић, управник Савеза Земљорадничких Задруга; Михаило Илић, народни посланик; Михаило Јовановић, председник Касације; Михаило Марјановић, потпредседник општине; Спасоје Радојичић, Државни Саветник; Татомир Петронијевић, трговац; Тоша Михаиловић, трговац.

Са великог народ. збора новосадског

— Присаједиње Војводине Србији. —

Нови Сад, 12-XI-1918.

Као што сам обећао г. уреднику, да ћу за поштов. читаоце овога листа послати извештај са збора из Новог Сада, то овим чиним.

Кренувши у суботу лађом за Нови Сад, већ на самој лађи састадох се са одличним вођом Срба Војвођана г. Јашом Томићем и вредним му помагачем за народну ствар, младим адвокатом новосадским др. Павласом. Сем њих још и дични Србо-бранци на челу са г. г. др. Овренџом Загорицом и Добановачким, те у тако одличном друштву, брзо нам прође време, тим пре, што сам жудно чекао да видим свој мили Нови Сад, где младост своју прсвдох под туђим јармом, те ме је још више вукло срце, да што пре видим сада, наш, српски ослобођени Нови Сад.

У 7 часова у вече стигосмо у Нови Сад; каква срећа, каква радост беше за мене, када ступих у наш, српски Нови Сад, окићен српским тробјаницама, ту су наши хероји, официри и војници српски, све весело, раздрагано; шта тек да кажем о Новосадјанима? Све је то пуно среће и задовољства, све се то надмеће ко ће више допринети српској ствари.

Посет вши свога старог пријатеља др. Миту Маркуша адвоката, где ћу и одсести, братски се поздрависмо и он ми одмах рече: „Хајдемо на банкет који приређују Срби Војвођани у част српских и дичних савезничких, француских, официра.“ Тај гредлог примих оберучке, те одосмо на банкет чији вам ток засебно шаљем.

Сутра дан, у Недељу, пригизаху народом изабрани посланици. Са лица им се чита радост, сваки је све-

тан, весео, има да каже у име свога народа одлучну реч, реч коју је сваки Војвођанин деценијама очекивао, реч која ће да рекне: слободни смо! ослободисмо се туђинског јарма, ми смо данас грађани миле наше мајке Србије. — Српство и Југословенство је ослобођено.

Данас у понедељак отпочела је значајна и историјска скупштина за српски и југословенски народ. На овој је скупштини српски, буњевачки, словачки и русински народ једногласно и одлучно преко изабраних народних посланика рекао: „Отцепљујемо се за свагда од бивше Угарске државе и присаједињујемо се држави Срба, Хрвата и Словенаца под скиптром Његовог Величанства Петра I, Карађорђевића. Председавали су г. г. прота Божо Поповић (Вршац), руски прота Јован Храниловић (Нови Сад), свештеник Блашко Рајић Буњевец (Суботца) и др. Игњат Павлас (Нови Сад) — извештај је био г. Мита Клицин (Нови Сад).

Изабраних посланика било је 754, који су заступали 252 општине. По народности беху 88 Буњевца, 28 Словака, 14 Шокаца, остали беху Срби. Вредно је споменути да су бачки Немци (т. зв. Швабе) послали 6 својих посланика, тако исто Мађари једнога који су се једногласно изјаснили за оцепљење од Мађарске а за Србију.

Први говорник је био првак Срба Војвођана г. Јаша Томић. Његов смјашљени говор пуна жарког годољубља попраћен је луготрајним усклицима и одобрањем. Са намање одобравања примљен је и говор г. Блашка Рајића буњевачког првака — свештеника из Суботице, који је својим звонким гласом рекао у име

свих Буњеваца у Бачкој (ко их има преко 150.000) да се свим срцем прикључују новој и великој држави нашој, Срба, Хрвата и Словенаца под скиптром Карађорђевић потомака.

Овим њих су говорила г. г. Мита Клицин, прота Храниловић, Пера Коњевић композитор, др. Павлас и брат Мичатек учитељ у име Словака на словачком језику.

Сви ови говори беху са силним одушевљењем примљени, а сви се говорници изјаснише за одцепљење од Угарске, а са новом великом домовином. Срба, Хрвата и Словенаца. У том смислу је донета и резолуција.

Затим је изабрано Народно Веће састојећи се од 50 чланова, које има да води бригу о свима народним пословима.

После тога су г. г. Јаша Томић и Блашко Рајић једногласно од скупштине изабрани и овлашћени, да у име Народног Већа ступе у везу са Српском Владом и са њом све послове заједнички врше.

Г. г. Јоца Манојловић адвокат из Суботице и Ваца Стајић проф. из Сомбора изабрани су, да са Народним Већем у Загребу ступе у везу те да све народне послове заједнички врше.

После овога а на предлог г. Мите Клициног једнодушно је закључено, да се поздраве Њ. В. Краљ Петар, Престолонаследник Александар и све владе Споразумних сила.

Пред закључак ове историјске скупштине, бурним клицањем су поздрављени Њ. В. Краљ и Престолонаследник, Пашић и Вилзон. Затим се из хиљаде грла заориле Српска, Хрватска и Словеначка химна, после које је закључена ова значајна скупштина од стране председавајућег руског проте г. Храниловића. Ова ће скупштина остати свакоме Србину и Славену у лепој и великој успомени. Рада Петровић

Ратне и политичке вести.

ПРОМЕНА НАЗИВА МЕСТА.

Словачко Нар. Веће донело је решење, по коме се укида онај мађарски закон, којим су словачки називи места замењени мађарским називима. У будуће се имају употребљавати само словачки називи, а исто се тако имају сви званични печати заменити, у место мађарскога, словачким језиком.

ИЗАСЛАНИК ЈУГОСЛАВИЈЕ У ПЕШТИ.

Пештански листови јављају, да је у Будимпешту приспео изасланик Југославије др Марко Петровић.

Ослобођеној Босни.

Као сину Босне понosite жао ми је, што не могах присуствовати оном свечаном и дирљивом тренутку — уласку српске војске у Сарајево.

Наша браћа Србијанци, који су само три године чамила под сужањством душманским нису могла дочекати од нестрпљења и радости браћу своју, храбре српске војнике! Како ли је тек нама вековним робовима!

Босна и Србија, те две српске сестре биле су увек блиске једна другој и удаљене.

Блиске, јер их је једна крв везивала, једни исти осјећаји загријевали! Имале су исте жеље, исте мете.

Удаљене, јер их је душман клети свима могућим средствима удаљавао. Било је вријеме, када смо ми Босанци били одвојени не од своје браће само, него од цијелог света, и живљасмо као у кули од слонове кости.

Али нема тих вештачких преграда на свијету које могу браћу раздвојити.

Сада је дошао тренутак кад смо постали једна и неразлучива цјелина.

Ми смо Срби први прогласили лијепо и узвишено, право хришћанско начело, брат је мио које вјере био!

У наш српски загрљај приламо топло и искрено и Србина католика и Србина Мухамедове вјере. Све је њих српска мајка родила, сви говоре они нашим лијепим језиком, у свијех њих тече чиста српска крв.

Радујмо се, браћо Босанци, ма којој вјери припадали, овим дивним часовима, кад постасмо оно што од постанка желисмо!

У нашој лијепој и великој домовини отпочећемо нов живот, настаће дани радости и Слоге, нестаће клетог раздора, кога је непријатељ вјековима сијао међу нас, авај на нашу превелику несрећу.

Поздрављам те лепа моја Отаџбино Босно, срећом и напретком. и тебе кршна Херцеговино, лијегло српских соколова!

Нека сте срећне, напредне и бернетице у Новој Великој Србији. Б. К.

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Министар војни.

Министар војни генерал г. Михаило Рашић доутовао је у престоницу са својим начелником генералштабниш пуковником г. Душаном Трифуновићем. Остали органи војног министарства стижу за који дан, а за то време ће се спремити и канцеларије министарства. Господин министар је привремено одсео код своје ћерке и зета г. Симе Протића апотекара на „Цветном Тргу“.

Чиновницима Министарства Правде.

Чиновници и остали службеници по струци Министарства Правде, који још нису примили једномесечну плату, добиће исту у Министарству Финансија на првзваницу, коју треба да овери старешина надлежности ако су из Београда, а ако су из унутрашњости благајник Министарства Правде.

Из позоришта.

Данас ће у Позоришту, поред француске комедије „Шола Теја“ и Одавићеве драме „Хеј Словени“, држати наш књижевник и новинар г. Душан С. Николајевић гњижевну конференцију о Мерешковској Русији. Мерешковски је врло знаменит писац руски, а г. Николајевић је раније у „Савременику“, органу хрватских књижевника, писао о њему једну одличну студију. Ми препоручујемо свој нашој публици данешњу представу, уверени да ће их г. Николајевић упознати потпуно са руским романсијером.

Прилог војницима.

Госпођице Вукосава, Ружица, Оливера и Милица Ђ. Чехарићеве послале су сто круна као свој прилог, да се изда српској војсци у име напојнице, а као избавиоцима — личним јунацима храбре српско војске, која нас је спасла трогодишњег ропства. Команда места изјављује им стдичну захвалност и горњу је суму новца послала да се раздели војницима VII пука.

Тражи се.

Тинка Тодоровић, која се налази у Београду, извештава се, да се из двогодишњег ропства у Нежидеру вратила њена сестра Лепосава-Чава Томашевић са дететом. Лепосава је га Уба интернирана. Тинка треба да се јави у нашем уредништву и да каже своју адресу, да би је могла наћи сестра, која је сад с дететом на улици.

Заплењена стока.

Заплењену стоку, која се враћа овамо, ваљало би одмах са шлепом спустити Дунавом до Кланице и тамо сместити у штале, где би се могла у сувоти грихорити и опоравити. Ту би могла сачекати, док се пријаве прави сопственици, који би могли своје сопственичко право несумњиво доказати, или би се, у противном, могла продати на општинској кланици, уз лекарску контролу, ваљало и по рејонским месарицама продавати.

Војнички раднички батаљон.

Војници, који су се вратили из ропства и који су позвани за раднички батаљон, обраћају се већ молбама за ослобођење од ратова. Скреће се пажња општинама и појединцима, да више не упућују такве молбе, јер им неће бити уважене, нити у команди има обоблаки могућности за расправљање молба.

Одобрен рад.

Решењем својим ТЗОБр. 10.835 од 14. овог месеца, а по молби госпође Анке М. Марковиће, начелник Штаба Врховне Команде одобрио је госпођи Марковићки да продужи свој рад на помоћи нашим интернираним и заробљеним, који се враћају из Аустро-Угарске — с тим, да се Госпођа Марковић са Одбором маслони у раду на наш Црвени Крст и с њим у вези и договору пролужи свој хуман рад.

Курс за гимназисте.

Друштво за заштиту деце у циљу да стварно помогне сиромашној деци, отвара бесплатне гимназијске течајеве. Пријаве се примају у друштвеном стану, Краља Милана 64, свакога дана од 2—5 часова.

Светосавско звоно.

Грађани на Савинцу доносе и прилажу својој цркви Св. Саве заостаде ствари од бака и калаја, од којих ће се овде у Београду, у најкраћем времену излити једно звоно за ову цркву, коју је непријатељ опљачкао и однео сва звона. Побожна осећања савинских грађана су за велику похвалу. Њихва имена вечно ће се спомињати у Св. Савској цркви.

Вратили се из ропства.

Транспортом, којим је допутовао генерал г. Милут. Мариновић, вратили су се из ропства и г. г. др. Иван Арновлевић, проф. Универзитета, лекар Велибор М. Јовановић и фармацеут Воја Николић.

Железнички саобраћај.

Пруга, која је била покварена од Земуна до Батајнице, поправљена је и прекуче је први воз стигао из Карловаца за Земун.

Београд—Панчево.

Између Београда и Панчева рад дневно две лађе. Једна полази у 8 пре подне а друга у подне.

ОГЛАСИ

Одлична ВИНА из сопственог винограда на продају. Упитати у винограду пок. Христића адр. 1-3

Виноградар или помоћник виноградарски потребан је. Првенство имају лица вична пециву ракији. Јавити се одмах у винограду пок. Христића адвоката. 1-3

Купио бих ВЕЋУ, модерно зидану кућу у којој главнијој улици Београда. Блжа обавештења даје портир „Хотел Круне“. 1-2

Тражим СТАН модерно зидан са 3—4 собе, без намештаја.

Понуде прима портир „Хотел Круне“. 1-2

Пажња Родитељима.

Спремам ученице-ке из сва четири разреда Жен Школе. ЈЕЛЕНА СИМИЋКА Доситијева 30. учитељица. 1-3

ДРВА ЗА ГОРИВО има на продају у Босанској ул. бр. 22. 1-5

2 ЧОВЕКА за лакши посао потребује КОЛОСЕУМ.

Продаје се један пар САЛОНСКОГ ОДЕЛА новог енглески штоф. Скалардија бр. 4. — врата друга.

Нашем милом и добром

† Николи П. Николићу

бив. председнику Нар. Скупштине, бив. министру правде, председнику Ала. Удружења, адвокату, дивећемо четрдесетодневни помен у четвртак 15. ов. м. у 11 и по часова (по војном) у овдашњој Саборној цркви.

Јављамо сродницима и пријатељима. 2-2
Југовића ул. бр. 13.
Дубоко ожалостена породица.

Наш мили

† Стеван Аврамовић

контрол. ж. лез. дирекције

преминуо је после кратког боловања.

Ожалостени:

супруга: Драга; кћери: Стевка и Маргита; син: Мирислав студ.; унук: Прве лав; сестра: Петра.

Нашем милом и никад незаборављеном брату

† Ђоки Богдановићу

касапину

даваћемо у суботу 17 о. м. у 9 часова по војничком пре подне у цркви Св. Саве, (Савинац) трогодишњи парастос. Молимо пријатеље и познанике да присуствују овом тужном помену.

Ожалостени:

сестре: Василија и Ленка; сестрић: Ђокица са осталом родбином.

Јављамо сродницима, пријатељима и друговима да ће мо нашем драгом, једином брату

† НИКОЛИ Д. МИЛЕНКОВИЋУ

пеш. п. поручнику VII пука

давати 40-то дневни помен у суботу 17 новембра, у 11 часова, у Вазнесенској цркви. Он је преминуо у својој 26-ој години у Београду, 5-ог октобра тек. год. после петодневног бављења, а тродневног тешког боловања не доспевши, да види своју Отаџбину ослобођену, којој је из трогодишњег ропства (Grödig) одушевљено пожурно у помоћ.

Дубоко ожалостене сестре: Косара А. т. Поповића проф., Лепосава Др. Јовановића среск. начелника и Милица Миленковићева.

Благодарност.

Најтоплије се захваљујемо Госпођама;

Г-ђи Анки Марковић, председници друштва за заштиту српских заробљеника и интернираних, која је нашега брата Николу Д. Миленковића пеш. п. поручника, чим је из ропства стигао, прихватила и нашла му склоништа.

Г-ђи Љубици М. Наумовића и Г-ђи Спасенији Ристић, које су га, као велике Српкиње примиле криле и у болести неговале, изложивши се опасности од стране непријатељских власти;

Госпођици Јадвиги Сондермајер, која га је сестрински до последњег часа у болести неговала;

Госпођи Мари Чолак-Анђић и осталим госпођама, које су му се у болести нашле;

Господину Д-р Д. Петровићу, лекару, који га је свесрдно лечио и уложио сав труд да га од смрти спасе;

Господину Петру Милојевићу, проти, који је при опелу из почасти чинодејствовао;

Г-ну Таси Кумануџи, чинов. Мин. Спољ. Послова, који се другарски заузео око спреме и сахране.

Захваљујемо такође и свима осталима, који су узели учешћа у овој нашој изненадној несрећи.

Косара А. т. Поповића, проф., Лепосава Др. Јовановића среск. начелника, Милица Миленковићева.

Београд, 15. новембра 1918. год.

Милоша Великог ул. 11.

Извештавамо све своје пријатеље и познанике, да ћемо своме љубљеном и милом првенцу

Бори — Боривоју В. Бошковићу

џаку IV раз. гимназије

давати 40-тодневни помен у суботу 17-ог ов. мца у 11 и по часова (по војничком сату) у Вазнесенској цркви.

У исто време изјављујемо своју топлу благодарност проти г. Добросаву Ковачевићу, који је на погребу нашег милог Боре из почасти чинодејствовао, као и свима пријатељима и познаницима, који су погребу присуствовали.

Вачито ожалостени: несретни родитељи: Драга и Влад. И. Бошковић арт. пук вни; брат: Војислав; деда: Дим. Николић пук. у пенз.; бајка: Анка; ујка: Никола; стричеви: До. Ђока и Чедо И. Бошковић; стрине, тетке, и остала многобројна родбина. 1-2

Са болом у души, извештавамо наше рођаке, пријатеље и познанике, да је наш жељно очекивани

† ЉУБОМИР ИВКОВИЋ

аконом из Кораћице,

при повратку из Ашаха, где је био интерниран, умро 12. о. м. у Београду после осмодневног тешког боловања од западења плућа у кући наше снаје Паве поч. Јов. Ивковића. Тело милог нам покојника пренето је у Кораћницу ради сахране.

И овом приликом изјерљујемо нашу свесрдну благодарност укућанима наше снаје Паве, који јој помагаша око неге нашег незаборављеног Љуба, као г. Љуби Радојевићу шпедитеру, који се стараше око опреме његове и дозволе да се наш драги Љубомир својој кући пренесе, као и г-ђама Катиди Кутузовој и г-ђи Љубици Нелићки које последњег вчера бдише над нашим драгим Љубом, свећу му додадоше и лепо опремаше, као и свима осталима који у оху учешћа у нашој жалости.

Кораћица, 14. новембра 1918.

Ожалостени: несретни отац Никола Ивковић; супруга Живка; брат Владимир; сестра Љубица и сестрићи; деца: Витомир, Видосава, Вукосава, Драгован и Богосав; снаје, синовнице, унучићи, и остала многобројна фамилија. 2-3